

actori, siliți fie să rostescă replicile cele mai nevoiașe din câte s-au auzit vreodată, fie să tacă „cu tilc”, când mult mai profitabil pentru ei și pentru noi toți ar fi fost să tacă pur și simplu.

Iar această imemorabilă emisiune s-a petrecut în cadrul Studioului Mic, domeniu în care nu pătrunsesse pînă acum incolorul (incolorul agresiv și pretențios!), în care ne întîlnisem cu lucrări teatrale de valoare, ultimele purtînd semnătura lui Tudor Argezi...

Mîhnîți de umilința la care a fost supusă demnitatea actricească (egală doar cu cea la care a supus-o studioul de filme documentare, obligînd actorul să-și bată joc de arta cea mai scumpă lui, poezia), ne-am recăpătat optimismul, urmărind, tot la televiziune, evoluția plină de farmec a lui Florian Pittiș, acest talentat mim, purtător al poeziei gestului cotidian, sau a lui Ștefan Tapalagă și a Cameliei Zorlescu într-un inspirat film datorat lui Alexandru Bocăneț. Există la televiziune un imens cîmp de desfășurare pentru arta actorului, cu posibilități uneori mai largi și mai diverse chiar decît în teatru, dacă ne gîndim la ajutorul pe care îl capătă interpretul din partea aparatelor, a tehnicii, a iluziilor „provocate”. A juca la televiziune trebuie să însemne întotdeauna pentru actorul de teatru a juca teatru, pentru actorul de film — a juca film (expresia e cam negramaticală, dar circulară), în nici un caz a-și petrece recreația liberă de orice obligație artistică. Să nu-ți înșeli personalitatea, să nu abdică de la demnitatea profesiei, să nu faci concesii textului incolor și insipid sau prostului-gust sînt, cred, principiile cu care actorul trebuie să pășească în studioul de televiziune. Restul (dacă, firește, există talent) este artă, iar arta se poate face deopotrivă pe scenă, în film sau în transmisia directă de la televiziune. Așadar, actori, nu sprijiniți cu prestigiul vostru tentativele incolorului de a se strecura în viața spectatorilor!

Constatăm cu tristețe că teatrul continuă să ocupe un loc periferic în programul emisiunilor de televiziune, astfel că, încetul cu încetul, ne vom vedea nevoiți să rărim și această cronică lunară... Sau, poate, s-o abandonăm definitiv, pentru a ne ocupa, de emisiunile de muzică ușoară. Dacă nu vă înduioșează soarta spectatorilor, înduioșați-vă măcar de soarta cronicarilor! Nu-i obligați să se reprofileze!

Dumitru Solomon

Posta redacției

LAURENȚIU CERNET: *Cireșică și visele* ni se pare, la posibilitățile speciei abordate, o reușită. De la enunțarea distribuției și pînă la apariția grenadierilor finali am parcurs cu satisfacție 58 de pagini sprintare. Personajele trăiesc cu vervă (inclusiv cele cărora enciclopediile le consemnează, categorice, decesul), replica fuge, ingeniozitatea se manifestă continuu și fără pecetea efortului. Problemele sînt obiective și dezbaterea lor se îndeplinește util. Ați găsit cu dibăcie formula fosforescentă a pieșei, care nu numai că permite o țesătură mătăsoasă, ușoară, lucitoare — dar ajută și împotriva miopiei unora. În ciuda inventivității, v-ați mișcat foarte strict (și bine ați făcut!) între limitele prestabilite. Fantezie și cultură, haz liric și bun-gust.

Piesa rămîne în studiul redacției. Veți primi, poate, și un răspuns printr-o scrisoare.

STELIAN RĂDULESCU: *Fata pădurii* ni se pare departe de a vedea tiparul și scena. Deși lucrarea e denumită dramă, e împărțită în patru acte și e înfățișată în succesiunea citorva sute de replici, ea aparține ca structură genului epic. Este o proză într-un ambalaj nepotrivit, cu o etichetă necorespunzătoare: ca și cum am pisa un radiotranzistor spre a-l introduce într-o butelie de 3/4 l pe care scrie „Murfatlar”, sau am vîrșa vinul într-o cutie de carton cu emblema „Electronica”. Nu i-ați dat lucrării învelișul cerut de fond, ci un înveliș forțat, nociv lucrării înseși. Fiecare gen artistic își are specificul intern, și de aceea transferurile sînt în general păgubitoare, dacă nu chiar fatale; cunoaștem cu toții capodopere ale prozei sucombînd în dramatizări sau ecranizări.

Tot o problemă de fond: atît mentalitățile cit și ambianța în care evoluează personajele au prea puține tangențe cu contemporaneitatea. Tematica este neconcludentă pentru preocupările noastre de căpetenie. Acțiunea s-ar fi putut desfășura întocmai și acum treizeci de ani, oamenii ar fi gîndit și s-ar fi comportat exact la fel; sau, mai degrabă, personajele ni se par mai conforme fostelor tim-

puri decît celor de astăzi. Dacă ați fi avutura cu nămol între ochi, și momentul în care „Cătălin luă lampa și o sparse în capul lui Nicolae. Apoi, țîști la geam; apucă creanga și-și dădu drumul. Sabin cu Nicolae veniră la fereastră și-și scoaseră capul. Creanga cînd se ridică îi pocni peste față, stîrnind risul în vale” (pag. 17).

Piesa este scrisă destul de neglijent. Întîlnim asemenea pasaje confuze: „ANDREI (tatăl Cătălinei — n.n.): Noapte bună, Cătălină (și încuie poarta). Luat prin surprindere nu găsi altă soluție decît să se înfunde în fin pînă la gît și să tragă cearșaful. Era și vremea. Cătălina apăruse în gura podului. Puse o cămașă ușoară de în și așeză păturit poalele, cătreța cu targa și ciupagul pe o grindă. Apoi se băgă în așternut. [În general, nu pricepem de ce în indicațiile de paranteză, în loc să folosiți, așa cum se obișnuiește, prezentul, notați acțiunile la perfectul simplu, la cel compus, sau chiar la mai mult ca perfectul — n.n.] L-a simțit. El, vrînd nevrînd, îi înfige mina-n șini.” CĂTĂLINĂ: Aaaa...! (și se ridică în șezut). CĂTĂLIN: Nu te speria, Cătălină... cu sint... ANDREI: Dar ce-i, Cătălină? Ai visat ceva urît?... Da' vorbește odată? CĂTĂLINĂ: Daaa! (ține cearșaful la gît). ANDREI: Atunci liniștește-te. Așa... Nu mai dormi pe spate că de aceea... (De-abia coborî scara, că se aruncă pe ea ca un sălbatic. Tremura și îngîna într-una, acoperindu-i gura sărată, ochii, gîtul și pieptul, cu sărutări fierbinți.) CĂTĂLIN: Nu mai plînge, Cătălină, te iubesc nespuse de mult, îți jur!” (pag. 20—21). „În afara scenei se aude un grohăit de urs și un țipăt urmat de două gloante. Pușca îi cade din mină, iar în fundul scenei, pe lateral, apare tîrîndu-se Cătălin. Lingă el se vede ursul în două picioare. Încearcă să păstreze o distanță între ei, dar durerile îl paralizază și leșină”. (pag. 22) A propoz de ascenicitatea piesei: cum gindeți să fie adus ursul în scenă, fără ca acest moment presupus dramatic să se transforme într-unul plin de haz? Cum vedeți realizabil pe scenă momentul cu Cătălina îmbrîndu-se, goală: „CĂTĂLINĂ: Pleacă de aici, nu vezi că mă scald?! Sau măcar pînă mă îmbrac. Te faci că n-ai, bine! (Se trase sub peretele malului, iar cînd Cătălin se aplecă să vadă unde-i, ea-l pocni cu nămol între ochi și țîști din apă. Apucă țațele din mers, le îmbrăcă de după un anin și strigă printre suspine: Să-ți fie rușine, porcule!” (pag. 8).

Cum vă închipuiți realizată și lovitura cu nămol între ochi, și momentul în care „Cătălin luă lampa și o sparse în capul lui Nicolae. Apoi, țîști la geam; apucă creanga și-și dădu drumul. Sabin cu Nicolae veniră la fereastră și-și scoaseră capul. Creanga cînd se ridică îi pocni peste față, stîrnind risul în vale” (pag. 17).

Mostrile de vorbire a personajelor: „ÎNVĂȚĂTORUL: (...) Sabin (...) fiindcă-i vinjos ca un taur și nimeni nu i se potrivește, n-are nici rușine, nici simț. CĂTĂLIN: Cred că o iubeste mai mult din îndirjire, decît din suflet” (pag. 12). LICĂ: „A dracului de frumos vorbești, mă vere! Dacă și la femei vrăjești așa, atunci m-am șters pe bot.” (pag. 4) „MAGNETOFONUL: (...) Așa-i, încuviințai eu, sărutîndu-i cu respect buzele reci, uscate (ale Cătălinei, răposată de curînd — n.n.). O vijelie rece, uscată și neîndurătoare, rupse în mine toate rădăcinile ce mă legau de viață și le aruncă undeva în beznă. Mi se pustiise inima, nu mai aveam suflare... Vere, mă prinse Lică speriat în brațe. Vino-ți în fire, ce naiba, parcă ai fi de baligă.” (pag. 33).

În plus, piesa e inundată de date toponimice, absolut inutile, și de o puderie de cuvinte cu foarte îngustă arie de circulație, greu inteligibile spectatorului obișnuit: „boata”, „brăcîri”, „brenca”, „bunar”, „calfactăr”, „chimes”, „cironiu”, „ciupag”, „cîrceag”, „clanie”, „comină”, „crușeți”, „dirjală”, „irugă”, „marvă”, „ogaș”, „otcos”, „porcoane”, „postăvi”, „ripan”, „streaz”, „știompi”, „a tocăni”, „tram” ș.a.m.d

Mihai Dimiu

● *Lipsite de interes*: Paul Sireteanu, Ștefan Gligorea, Cserveny Iosif, Viorica Ionescu, Traian Bădulescu, Mihai Zavergiu, Mihai Grădinaru, Ștefan Cismaru, Radu Gonciarov, Răzvan Stinghe, Viorel Pantea, Mihai Bobitan, Paul Gaitanopol, Gh. Moldovan, Diogene Bihoiu, Iancu Roznovschi.

● Nu primim spre lectură decît manuscrise bătute la mașină. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția

Erată: În numărul 1, ianuarie 1967, la pag. 14, ultimul rînd din al doilea alineat se va citi: tacolului, reprezintă linia, structural, cea mai puțin solidă.